

Ginfo

Amt für Gemeinden informiert • Uffici da vischnancas infurmescha • Ufficio per i comuni informa

Finanzas communalas 2013

Las vischnancas grischunas èn generalmain en ina situaziun finanziaria fitg solida. Il svilup positiv dals ultims onns ha cuntinuà legraivlamain er durant l'onn 2013. Il pe da taglia mesaun da tut las vischnancas grischunas è stà l'onn 2013 anc ina giada pli bass che l'onn precedent.

Fin il pli tard 1 onn suentar il rendaqunt inoltreschan las vischnancas al departament da finanzas e vischnancas il quint annual sco er il rapport da la cumissiuon da gestiun. L'uffizi da vischnancas (UV) registrescha ils quints annuals ed als evaluescha per mintga vischnanca mintgamai tenor criteris standardisads per tut la Svizra. Tras las fusiuns dad Arosa, Lumnezia, Val Stussavgia e Valsot è il dumber da vischnancas dal chantun sa reduci l'onn 2013 per 18 vischnancas sin 158 vischnancas. Sin la pagina d'internet www.afg.gr.ch (Temas/projects; Infurmaziuns da vischnancas) publitgescha l'UV la statistica da finanzas.

Dapi l'introducziun d'ina nova banca da datas per registrar ils quints annuals, la primavaira 2014, pon las vischnancas trametter a l'UV lur quints annuals sin via electronica. Legraivlamain è questa varianta vegnida utilisada durant l'emprim onn gia da 26 vischnancas. Ils ulteriurs 132 quints èn vegnids registrads manualmain.

La glista agiuntada cuntegna ils indicaturs da tut las vischnancas grischu-

nas per l'onn 2013. A maun da questas datas pon ins sa far in esprim maletg da la situaziun finanziaria da la singula vischnanca. I dat en egl che las valurs da las singulas vischnancas divergeschan fermamain ina da l'autra. Per in giudicament cumplessiv da la situaziun finanziaria d'ina singula vischnanca ston vegnir resguardads ulteriurs facturs (quint annual detaglià, basegn d'investiziun futur, infrastruttura existenta e.u.v.).

Il pe da taglia ch'è vegnì incassà en media è sa reduci ulteriuramain, sco ch'ins vesa en la grafica qua sutvart. Ina gronda part da questa reducziun resulta da las fusiuns menziunadas qua survart, perquai che en las vischnancas fusiunadas è il pe da taglia vegnì fixà mintgamai sut la media dals pes da taglia da las anteriuras vischnancas.

Durant l'onn da gestiun 2013 han 153 da 158 vischnancas fatg lur quint tenor il model armonisà da contabilitad 1 (MAC1). Questas vischnancas represchantan cleramain passa 90 pertschi-ent da las abitantas e dals abitants. Las ulteriuras 5 vischnancas Arosa, Flem, Luzein, Tusaun e Vaz sut, sco vischnancas da pilot, han midà al MAC2. Fin che tut las vischnancas grischunas han midà al nov model da contabilitad èsi pussaiv-emo en moda restrenschiada da cumpar-egliar tut las vischnancas. Las vischnancas grischunas han temp fin l'onn 2018 da midar lur model da contabilitad.

Ediziun

1 / 2015

Cuntegn

- 01-05** Finanzas communalas 2013, Realisaziun dal MAC2
- 06** Refurma da vischnancas - votaziun davart fusiuns, La refurma dal territori vegn realisada
- 07** Check da fusiuns tras la SATE Caira, Communicaziun da l'uffizi da stimaziun USt

Agiuntas

Indicatur da finanzas da las vischnancas grischunas 2013

Links

- www.zvm.ch
- www.htwchur.ch
- www.bvr.ch



Uffizi da vischnancas
Grabenstrasse 1
7001 Caira

Tel. 081 257 23 91
Fax 081 257 21 95
www.afg.gr.ch
E-Mail: info@afg.gr.ch

Evaluaziun tenor MAC1 (153 vischnancas)

44 vischnancas han gi in surpli d'expensas. Pervia dal grad d'atgna finanziaziun ch'è cleramain sur 100 pertschient è la facultad netta creschida ulteriuramain.

Indicatur da finanzas da las vischnancas grischunas dapi l'onn 2009 (a partir da l'onn 2013 mo pli las vischnancas che han il MAC 1)

	2009	2010	2011	2012	2013	Ø 10 onns
Grad da l'atgna finanziaziun en % ¹⁾	107.49	103.08	98.57	119.07	117.86	118.50
Quota da l'atgna finanziaziun en % ²⁾	16.19	15.99	15.85	18.64	17.40	18.01
Quota dal servetsch da chapital en % ³⁾	6.29	6.35	6.15	5.78	5.78	6.88
Quota da la grevezza da tschains en % ⁴⁾	-2.90	-2.90	-3.46	-3.44	-3.41	-2.72
Quota da l'indebitament brut en % ⁵⁾	88.72	85.43	86.41	84.09	79.98	91.74
Quota d'investiziun en % ⁶⁾	23.33	24.52	23.46	23.82	23.19	23.80
Facultad netta (+) e debit net (-) / abitant(a) en CHF ⁷⁾	449	559	624	1'033	1'314	123

¹⁾ ideal: 100 % e dapli; bun fin acceptabel: 100 - 70 %; problematic: sut 70 %

²⁾ buna: passa 20 %; mesauna: 10 - 20 %; debila: sut 10 %

³⁾ pitschna: sut 5 %; supportabla: 5 - 15 %; auta fin fitg auta: 15 - 25 %; strusch pli supportabla: passa 25 %

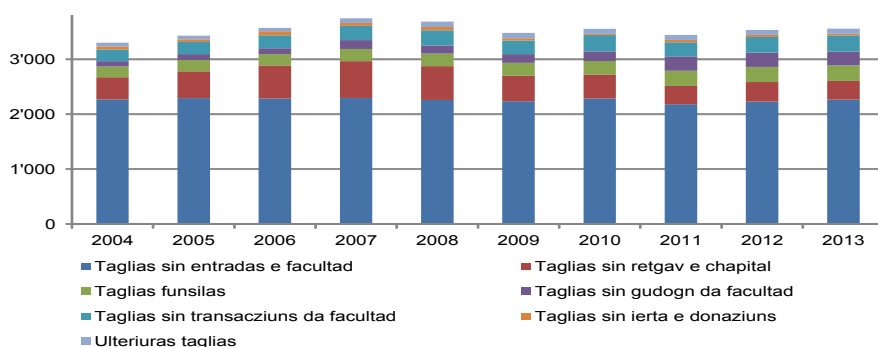
⁴⁾ pitschna: sut 2 %; mesauna: 2 - 5 %; auta 5 - 8 %; fitg auta (indebitament strusch pli supportabel): passa 8 %

⁵⁾ fitg buna: < 50 %; buna: 50 - 100 %; mesauna: 100 - 150 %; nauscha: 150 - 200 %; critica: > 200 %

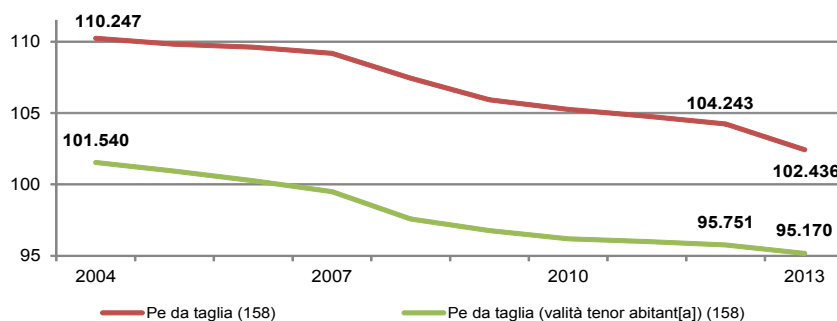
⁶⁾ debila: < 10 %; mesauna 10 - 20 %; ferma: 20 - 30 %; fitg ferma: > 30 %

⁷⁾ indebitament pitschen: fin a CHF 1'000; indebitament mesaun: CHF 1'000-3'000; indebitament grond: CHF 3'000-5'000; indebitament fitg grond: passa CHF 5'000

Ultra dals indicatur solids sto er il svilup da las entradas fiscalas dals ultims onns vegnir valità sco positiv. Durant il decenni passà èn quellas s'augmentadas permanentamain in pauet. Suenter l'onn 2008 regredeschan bain cleramain las taglias sin retgav e chapital. Percunter è s'augmentada la part da las taglias funsilas e da las taglias sin immobiglias incl. taglias sin transacziuns da facultad e taglias sin gudogn da facultad vi da tut las entradas fiscalas da stgars in sisavel l'onn 2004 a quasi in quart l'onn 2013. Suenter avair realisà l'iniziativa cunter las abitaziuns secundaras dastgass quest svilup vegnir mess en dumonda. La grafica qua sutvart mussa la repartiziun da las entradas fiscalas en ina vista da 10 onns:



Pe da taglia (%)



Atgna finanziaziun (cash flow) ed investiziuns nettas

L'atgna finanziaziun mussa l'affluenza netta da meds finansials liquids ed è perquai ina valur essenziala per giudit-

gar la libertad d'agir finanziaria d'ina vischnanca. L'onn 2013 è stada l'atgna finanziaziun per abitanta u abitant cun 1252 francs levamain sut la fitg auta valur da l'onn precedent, ma circa en la media da plirs onns. Mo 5 vischnancas han cumprovà l'onn 2013 in'atgna finanziaziun negativa (2012: 15 vischnancas).

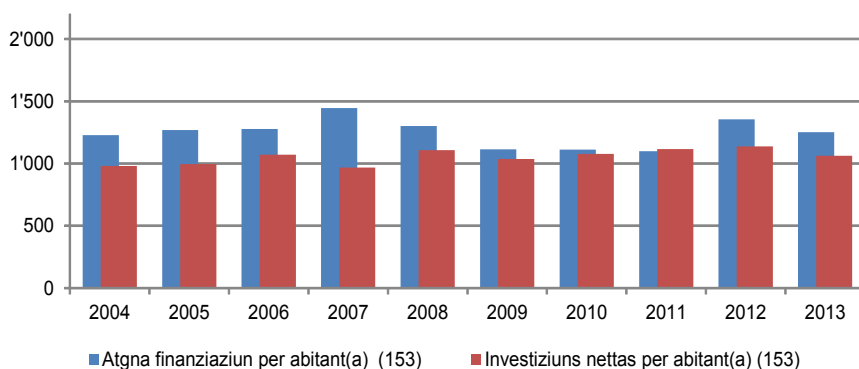
Er las investiziuns nettas èn stadas cun 1063 francs per abitanta u abitant vair exactamain en la media dals ultims onns. Ils ultims 5 onns han las vischnancas fatg investiziuns nettas ch'èn sa summadas sin circa 1 milliarda francs. Stgars 40 pertschient da quellas pertutgan mo 5 vischnancas.

Grad d'atgna finanziaziun

Il grad d'atgna finanziaziun mussa, quant enavant che las investiziuns nettas pon vegnir finanziadas tras meds finansials ch'èn vegnids realisads sez (atgna finanziaziun). In grad d'atgna finanziaziun da passa 100 pertschient chaschuna ina reducziun dals debits resp. in augment da la facultad disponibla. Sche quest indicatur sa chat-ta sut 100 pertschient, datti in nov indebitament resp. ina reducziun da la facultad disponibla. La media dal grad d'atgna finanziaziun duess importar a vista mesauna circa 100 pertschient.

En cumparegliaziun cun l'onn precedent è il grad d'atgna finanziaziun sa sbassà l'onn 2013 levamain sin 117,86 pertschient ed è stà vaira exactamain en la media da plirs onns. In grad d'atgna finanziaziun ideal da passa 100 pertschient han gi l'onn 2013 68 vischnancas. Sch'ins guarda a vista mesauna sur ils ultims 5 onns, s'augmenta il dumber da vischnancas cun in grad d'atgna finanziaziun da passa 100 pertschient schizunt sin 95 vischnancas. In grad d'atgna finanziaziun problematic da sut 70 pertschient han gi quest onn 45 vischnancas. Sch'ins guarda a vista mesauna, sa reducescha quest dumber vinavant a 29 vischnancas. Da quellas demussan mo 22 in'atgna finanziaziun sut la media per abitanta u abitant.

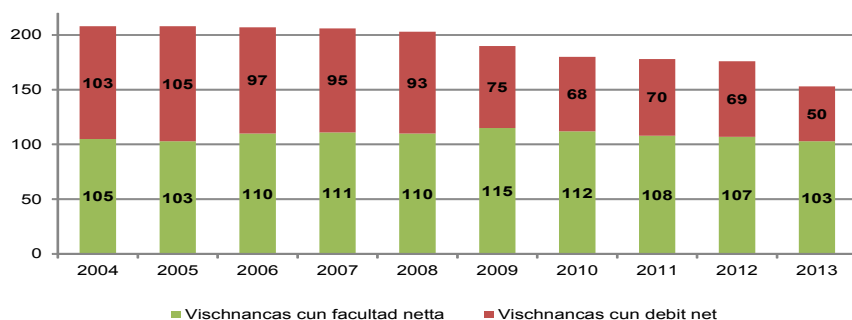
Atgna finanziaziun / investiziuns nettas (per abitant[a] en CHF)



Facultad netta per abitanta u abitant

La media da la facultad netta per abitanta u abitant è s'augmentada l'onn 2013 per ulteriurs 281 francs sin 1314 francs.

Il dumber da vischnancas cun in debit net è sa reduci en cumparegliaziun cun l'onn precedent da 69 a 50 vischnancas. L'onn 2013 han 3 vischnancas (Pigniu, Rueun e Sur) gi da nov in debit net. Percunter hai dà 22 vischnancas che n'han betg pli gi in debit net l'onn 2013. Da questas 22 vischnancas han la mesadad fusiunà ed ina vischnanca ha midà al MAC2. Igl è da valitar sco in fatg positiv che circa dus terz da las vischnancas che han il MAC1 han pudì sbassar lur debits nets per abitanta u abitant durant l'onn current.



Las 5 vischnancas cun la pli/il pli

gronda facultad netta absolut

St. Moritz	73'177'288
Celerina/Schlarigna	72'339'416
Klosters-Serneus	50'695'836
Domat/Ems	20'735'016
Lumnezia	17'062'565

grond debit net absolut

Chur	-103'505'366
Samedan	-25'502'084
Davos	-15'271'364
Grono	-11'327'125
Ilanz ¹⁾	-9'159'220

Las 5 vischnancas cun la pli/il pli

gronda facultad netta per abitant(a)

Mathon	50'660
Celerina/Schlarigna	48'615
Marmorera	47'670
St. Martin ²⁾	38'916
Ferrera	29'403

grond debit net per abitant(a)

Filisur	-16'802
Tiefencastel ²⁾	-12'279
Grono	-11'361
Lantsch/Lenz	-10'686
Bergün/Bravuogn	-10'057

¹⁾ Fusiun 2014 / ²⁾ Fusiun 2015

Las differenzas tar las singulas vischnancas èn fitg grondas, sco ch'ina cumparegliaziun da las vischnancas cun la facultad netta la pli gronda respectivamente cun ils debits ils pli gronds per abitanta u abitant mussa. I dat en egl che la gronda part da las vischnancas cun valurs autas per abitanta u abitant èn plitost vischnancas cun paucas abitantas ed abitants. Tras quai resultan las valurs absolutas relativamain pitschnas. Percunter èn tar las valurs absolutas las pli grondas, sco ch'igl è stà da spetgar, il pli savens las vischnancas cun il pli grond dumber d'abitantas e d'abitants a la testa.

Quota da l'atgna finanziaziun

La forza finanziaria e la libertad d'agir d'ina vischnanca sin plaun finanziar vegnan inditgadas tras la quota da l'atgna finanziaziun, mettend l'atgna finanziaziun en relaziun cun il retgav finanziar. Cun 17,40 pertschient sa chattava la media da la quota da l'atgna finanziaziun levamain sut la valur da l'onn precedent da 18,64 pertschient e po uschia vegnir resguardada vinavant sco suffizienta. Ina buna quota da l'atgna finanziaziun da passa 20 pertschient han cumprovà l'onn 2013 52 vischnancas.

Quai è circa in terz da tut las vischnancas. Ina quota da l'atgna finanziaziun flaivla da sut 10 pertschient han percenter actualmain mo pli 42 vischnancas en cumparegliaziun cun 52 l'onn precedent.

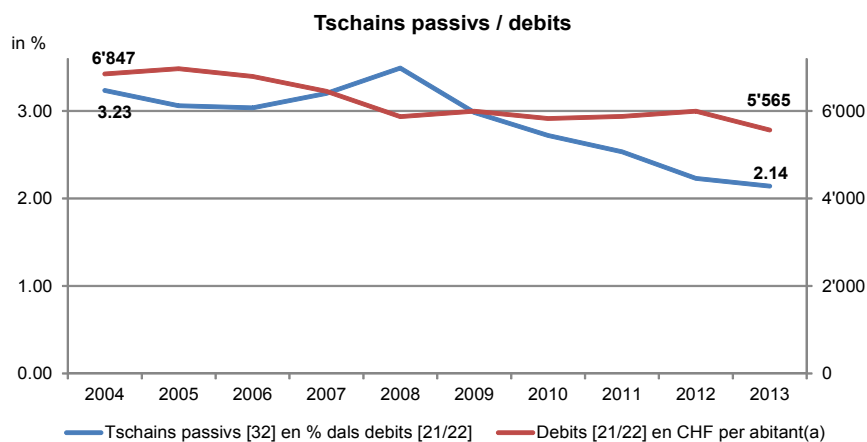
Quota dal servetsch da chapital

La quota dal servetsch da chapital exprima la grevezza che resulta per las finanzas tras ils custs da chapital per las investiziuns ch'èn vegnidas fatgas en il passà. Sch'i vegn cumprovada in'auta quota dal servetsch da chapital, inditgescha quai correspondentamain in grond basegn d'amortisaziun e/u in grond indebitament. La quota dal servetsch da chapital media l'onn 2013 è stada cun 5,78 pertschient tuttina bassa sco l'onn precedent. L'onn 2013 ha la quota dal servetsch da chapital surpassà mo pli en 4 vischnancas 25 pertschient, quai che vegn taxà sco „strusch pli supportabel“. Cuntrari a quai avevan 136 vischnancas ina valur supportabla da sut 15 pertschient. 29 vischnancas han schizunt cumprovà ina quota dal servetsch da chapital negativa.

Quota da la grevezza da tschains

La quota da la grevezza da tschains metta en relaziun la chargia da debits cun il retgav finanziel. La quota da la grevezza da tschains da -3,41 pertschient l'onn 2013 n'è praticamain betg sa midada en cumparegliaziun cun l'onn precedent. L'ambient dals tschains istoricamain vinavant bass è qua in factur impurtant. L'onn 2013 han 129 vischnancas grischunas gi in retgav dal tschains net, e nagina vischnanca ha gi ina quota da la grevezza da tschains critica da passa 8 pertschient.

Pervia da l'ambient dals tschains fitg favuraivel è sa sbassada vinavant la grevezza da tschains media sin il chapital ester l'onn 2013, sco che la grafica qua sutvart mussa. Sch'ils tschains s'augmentan, vegnan er ils custs per il chapital ester a s'augmentar.



I vegn a sa mussar, co che las singulas vischnancas vegnan a frida cun ina grevezza supplementara. Natiralmain na sa laschi betg stimar, quant ditg che l'ambient dals tschains bass vegn anc a durar.

Quota da l'indebitament brut

Quest indicatur mussa l'indebitament brut en pertschients dal retgav finanziel. Ils ultims onns è la quota da l'indebitament brut sa sbassada cuntinuadamain da passa 100 pertschient ad actualmain anc stgars 80 pertschient. 11 vischnancas han però cumprovà ina valur critica da passa 200 pertschient. Il debit brut da questas 11 vischnancas è s'augmentà a circa 123 milliuns francs ed è praticamain sa redublà durant ils ultims 10 onns, e quai cuntrari a l'indebitament brut ch'è sa sbassà per gronda part.

Quota d'investiziun

Per eruir l'indicatur „quota d'investiziun“ vegnan las investiziuns bruttas messas en relaziun cun las expensas (totalas) consolidadas. Quest indicatur mussa las activitads en il sector da las investiziuns e/u l'augment da l'indebitament net. La quota d'investiziun è stada ils onns passads fitg stabila ed è sa muvida er l'onn 2013 cun 23,19 pertschient dattiers da la media da blers onns da stgars 24 pertschient. Ina quota d'investiziun debbla da sut 10 pertschient han gi 26 vischnancas l'onn 2013.

Evaluaziun tenor il MAC2 (5 vischnancas)

Ina cumparegliaziun cun ils indicaturs tenor il MAC1 na fa nagin senn pervia da las differenzas dals dus models da contabilitad. La pli gronda differenza exista en l'attribuziun – che sto vegnir examinada – a la facultad finanziala respectivamain a la facultad administrativa, en la valitaziun da la facultad finanziala ed en amortisaziuns. Pervia dal grad supplementar da precisaziun en il nov plan dals contos MAC2 è per part er vegnidas specifitgadas las definiziuns dals indicaturs. Quai difficulescha ina cumparegliaziun cun ils indicaturs tenor il MAC1. Las definiziuns dals indicaturs sa chattan sin nossa pagina d'internet sut Temas/projects, MAC2, Recumandaziuns 20 „Finanzstatistik, Finanzkennzahlen“. Per calcular ils indicaturs sa chatta sut „Projects“ in instrument da calculaziun dad Excel.

Per las 5 vischnancas da pilot vegni desistì da furmar ina media. En la glista qua sutvart figureschan ils indicaturs da las singulas vischnancas.

Indicatur da finanzas 2013 da las vischnancas grischunas che han il MAC2

	Arosa	Flims	Luzein	Thusis	Untervaz
Grad da l'atgna finanziaziun en % ¹⁾	329.77	189.53	251.67	156.94	31.96
Quota da l'atgna finanziaziun en % ²⁾	45.25	25.95	25.22	4.81	8.77
Quota dal servetsch da chapital en % ³⁾	8.82	4.62	3.33	9.55	8.26
Quota da la grevezza da tschains en % ⁴⁾	1.44	0.38	0.39	2.68	1.62
Quota da l'indebitament brut en % ⁵⁾	78.65	48.72	40.35	146.44	104.06
Quota d'investiziun en % ⁶⁾	36.13	26.71	28.85	7.98	26.02
Facultad netta (+) e debit net (-) / abitant(a) en CHF ⁷⁾	-3'507	-6'727	-7'029	1'232	-1'676

¹⁾ Grad da l'atgna finanziaziun en % da l'investiziun netta / A vista mesauna duai il grad da l'atgna finanziaziun en media esser vers 100 %, ma er il stadi da l'indebitament actual gioga ina rolla. Tut tenor la situaziun da la conjunctura duai il grad da l'atgna finanziaziun importar: conjunctura auta > 100 %; cas normal 80 % – 100 %; recessiun 50 % – 80 %

²⁾ Quota da l'atgna finanziaziun en % dal retgav finanziel / > 20 % buna; 10 % – 20 % mesauna; < 10 % nauscha

³⁾ Servetsch da chapital en % dal retgav finanziel / Pitschen: < 5 %; supportabel: 5 % – 15 %; aut: > 15 %

⁴⁾ Tschains nets en % dal retgav finanziel / 0 % – 4 % buna; 4 % – 9 % sufficienta; > 9 % nauscha

⁵⁾ Debits bruts en % dal retgav finanziel / < 50 % fitg buna; 50 % – 100 % buna; 100 % – 150 % mesauna; 150 % – 200 % nauscha; > 200 % critica

⁶⁾ Investiziuns bruttas en % da las expensas totalas / < 10 % flaiva activitad d'investiziun; 10 % – 20 % activitad d'investiziun mesauna; 20 % – 30 % ferma activitad d'investiziun; > 30 % fitg ferma activitad d'investiziun

⁷⁾ Chapital ester – facultad finanziaria / < 0 francs facultad netta; 0 – 1'000 francs pitschen indebitament; 1'001 – 2'500 francs indebitament mesaun; 2'501 – 5'000 francs grond indebitament; > 5'000 fitg grond indebitament

L'onn 2013 ha mo la vischnanca da Vaz sut gî in grad da l'atgna finanziaziun insufficient da sut 80 pertschient. In ulteriur fatg positiv è che danor Tusaun han tut las vischnancas pudì cumprovar ina facultad netta. En connex cun l'adattaziun a las calculaziuns usitadas en l'entira Svizra vegn da nov la facultad netta cumprovada sco valor negativa e betg pli il debit net. En egl datti plinavant che la quota da la grevezza da tschains n'è betg pli – sco en il MAC1 – cleramain sut nulla. Ma quai deriva d'ina definiziun da la quota bler pli stretga en il MAC2.

La definiziun da las noziuns „facultad finanziaria e facultad administrativa“ na vegn betg midada en il MAC2. L'attribuziun d'ina valor da facultad ubain a la facultad administrativa ubain a la facultad finanziaria vegn però examinada en connex cun la midada al MAC2 e sto eventualmain vegnir adattada. La facultad finanziaria vegn valitada tenor princips commerzials per il di da referenza da la bilantscha (art. 26 LFC, art. 20 OFV). Investiziuns en la facultad finanziaria vegnan bilantschadas per la valor da martgà. Bains immobigliars ed edifizis vegnan valitads almain mintga 10 onns per la valor da martgà che vala il di da la bilantschaziun. Tras questas adattaziuns è la facultad finanziaria s'augmentada en cumparegliaziun cun l'onn 2012 tar tut las 4 vischnancas cumparegliablas, sco ch'ins vesa en la tabella qua sutvart. Per la vischnanca d'Arosa desistin nus da questa cumparegliaziun, perquai che l'onn 2012 han las 8 vischnancas anc fatg in rendaqint singul tenor il MAC1.

	2012 HRM1	2013 HRM2
Flem	24'682'739	32'178'655
Luzein	7'046'287	11'166'426
Tusaun	19'180'717	21'669'193
Vaz sut	13'903'008	16'445'771

La facultad administrativa ch'è sutmessada ad ina sminuziun da la valor, perquai ch'ella vegn utilisada, vegn amortisada ordinariamain en moda lineara per mintga categoria d'investiziun tenor la durada d'utilisaziun supponida. Tras questa adattaziun è resultada, sco spetgà, per part ina clera reduzziun dals custs d'amortisaziun tar tut las vischnancas.

Realisaziun dal MAC2

Per l'onn 2013 han las vischnancas da pilot d'Arosa, Flem, Luzein, Tusaun e Vaz sut midà lur finanzas per il MAC2. Las vischnancas da Glion sco er da Razén han introducì il MAC2 l'onn 2014. Actualmain èn ulteriuras 15 vischnancas vidlonder da midar lur standard da contabilitad al MAC2. Nus las gjavischain bun success per la realisaziun. Differents projects e differentas recumandaziuns praticas stattan a disposiziun sin nossa pagina d'internet. Las experienschas da las vischnancas da pilot èn integradas.

Nus supplitgain quellas vischnancas che pensan d'introducir il MAC2, d'ans annunziar quai uschè baud sco pussaivel. Gugent mussain nus las pussaivladads da sustegn e las differentas purschidas da scolaziun che stattan a disposiziun. Impurtant èsi che las vischnancas observan il **plan dals contos grischun** ch'è sa cumprovà en la pratica, damai che quel è collià directamain cun la statistica da finanzas.

Midadas tar il quint da cash flow

Il quint da la circulaziun dals daners sur-vegn pitschnas midadas. L'expressiun «activad da manaschi» vegn remplazzada tras l'expressiun «activad operativa», e quai per correspunder meglier a la preschentaziun dal quint economic e per mussar cleramain ch'ils custs ed il retgav finanziel èn cuntegnids en ils pajaments da la circulaziun dals daners or da l'activad operativa. Ultra da quai vegnan ils resultats extraordinaris dal quint da cash flow medemamain cumprovads en la circulaziun dals daners or da l'activad operativa. Il quint da cash flow vegn preschentà en trais stgalims, en moda che la circulaziun dals daners or da l'activad d'investiziun vegn resumada en la facultad administrativa ed en moda che la circulaziun dals daners or da l'activad da piazzament vegn resumada en la facultad finanziala dal segund stgalim.

Infurmaziuns detagliadas davart il quint da cash flow chattais Vos en la raccomandaziun pratica tar il MAC2 nr. 14 «Geldflussrechnung» ch'è publicada sin nossa pagina d'internet www.afg.gr.ch sut la rubrica MAC2. Sut ils musters dal MAC2 stat ultra da quai a disposiziun in instrument dad Excel per far a maun in quint da cash flow.

Ils purschiders da tecnologias d'infurmaziun èn gia vegnids infurmads davart questas novaziuns per ch'els possian far las adattaziuns necessarias da la software.

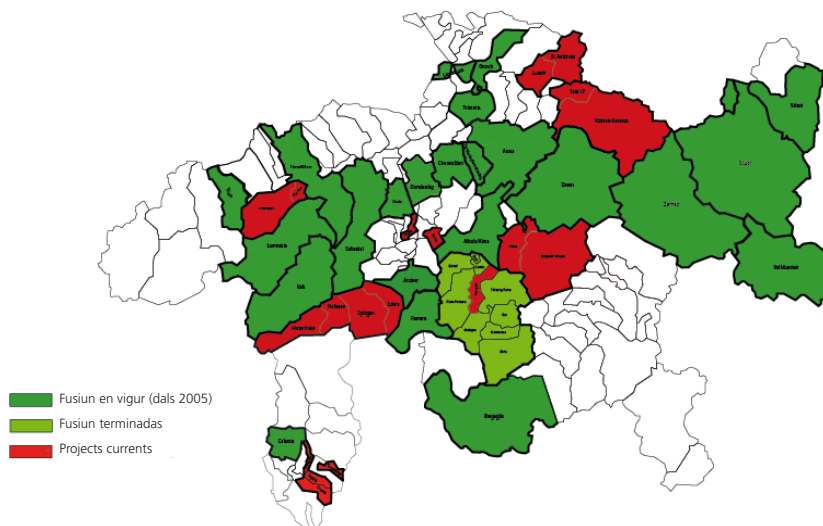
Vus pudais gugent As drizzar da tut temp a Voss cusseglader da vischnancas/reviseur dal UV u al manader dal project MAC2 (Daniel Wüst, manader da contabilitad, 081 257 23 83, daniel.wuest@afg.gr.ch).

Refurma da vischnancas – votaziuns davart fusiuns

Er l'onn 2015 han gi lieu resp. han puspè lieu votaziuns davart fusiuns da vischnancas: Ils 27 da mars 2015 èn s'exprimidas las votantas ed ils votants da las vischnancas da Bivio, Cunter, Marmorera, Mulegns, Riom-Parsonz, Salouf, Sur e Tinizong-Rona a las radunanzas communalas cleramain per ina fusiun a la vischnanca da Surses. En la vischnanca da Savognin vegn la fatschenta suttamessa a la votaziun a l'urna. Quella decida ils 26 d'avrigl 2015.

Votaziuns davart fusiuns èn previsas avant la mesadad da l'onn er per ils projects da fusiun **Grono/Leggia/Verdabbio, Luzein/St. Antönien, Claustra-Serneus/Saas sco er Sursaisa/Mundaun.**

Ils documents actualisads davart ils projects da fusiun currents, concludids e realisads chattais Vos sin nossa pagina d'internet: [www.afg.gr.ch/RM/Temas/projects/Refurma da vischnancas](http://www.afg.gr.ch/RM/Temas/projects/Refurma%20da%20vischnancas)



La refurma dal territori vegn realisada

La refurma dal territori vegn gist realisada plainamain. En la gronda part da las regions è avant maun in sboz dals statuts u èn ils statuts schizunt gia rectificgads. Craps da stgarpitsch èn anc l'integraziun da las branschas administrativas previsas dal dretg chantunal (uffizi da scussiu e da concurs, curatella professiunala, uffizi da stadi civil) en l'administraziun da la region. Las personas responsablas per la realisaziun da las regions èn sa colliadas en ina rait sur ina gruppa d'experientscha.

Er sche las corporaziuns regionalas pon da princip exister vinavant fin la fin da l'onn 2017, emprovan las vischnancas da la region ch'èn incumbensadas cun la realisaziun da la region, d'evitar che la region e la corporaziun regionala stoppian exister durant 2 onns parallelamain. Ellas tschertgan perquai purtadras futuras adattadas er per las incumbensas communalas che n'èn betg gia vegnidas attribuidas dal dretg chantunal a las regions per las ademplir. L'incumbensa sto vegnir ademplida tras la region cun agid d'ina convegna da prestaziun. Ils statuts da la region ston numnar questas incumbensas. Ils statuts ston vegnir suttamess a la regenza fin la fin da november 2015 per l'approvaziun.

Analisa da fusiun da vischnancas tras la SATE Cuir

La scola auta da tecnica ed economia SATE Cuir ha sviluppà in instrument da mesiraziun cumplessiv per mesirar il success da fusiuns da vischnancas. Quest instrument sa basa sin l'idea da cumparegliar il svilup d'ina vischnanca fusiunada avant la fusiun suror il mument da l'entrada en vigur da la fusiun cun in mument pli tardiv. L'element central per mesirar èn 47 indicaturs, repartids sin las dimensiuns: arguments economics, qualitat da la democrazia e facturs socials. Il grond dumber d'indicaturs resguarda las sfidas envers nossas vischnancas fitg differentas.



Il Grischun ha sustegnì idealmain e finanziaimain il project da perscrutaziun ensem cun ils 4 ulteriurs chantuns Argovia, Berna, Glaruna e Turgovia. La profitadra principala è la vischnanca fusiunada sezza. En discurs cun expertas ed experts la vegni declerà ils puncts debels da ses svilup. Ina cumparegliaziun sistematica da differentas vischnancas fusiunadas tranter ellas entaifer il chantun dentant er cun vischnancas fusiunadas dal medem tip en l'entira Svizra è pussaivla pli e pli vischnancas che vegnan registradas. La vischnanca da Val Müstair è sa declerada pronta da realisar in uschenumnà test preliminar per controllar, sche la procedura è adattada.

Ils resultats vegnan ad esser avant maun suenter la finiziun da la proxima fasa, cur che l'instrument vegn er applitgà dinamicamain en ils singuls chantuns. Per illustrar la „check da fusiuns“ ha la SATE sviluppà in test svelto. Vos chattais quel sco er ulteriuras infurmaziuns sut:

<http://www.htwchur.ch/management/wwwhtwchurchzvm/kompetenzfelder/gemeindefusionen/fusions-check.html>

Communicaziun:

L'uffizi da stimaziun USt

Novas reglas concernent l'obligaziun da stimar midadas da construcziun

Concerna l'ordinaziun davart las stimaziuns uffizialas, art. 9 al. 3 (DG 850.110)

Dapi il 1. da schaner 2015 èn ins obligà da stimar midadas da construcziun e renovaziuns mo, sche l'import impundi per edifizis surpassa:

- a) 100 000 francs ed importa passa 15 pertschient da la valur da nov ch'è indexada per l'edifizis;
- b) 500 000 francs.

Qua è decisiv l'import impundi per edifizis e betg per bain immobigliar. Cun l'introducziun da la limita minimala da 100 000 francs vegni evità che gia in relativamain pitschen import d'investiziun chaschunia in obligaziun da stimaziun. Questa regulaziun pertutga midadas da construcziun senza ina midada da las cubaturas. Edifizis cun midada da las cubaturas èn anc adina sutmess a l'obligaziun da stimar.

Sch'i n'exista nagina obligaziun da stimar, ston las proprietarias ed ils proprietaris vegnir envidads d'annunziar lur investiziuns a l'assicuraziun d'edifizis dal Grischun.

Conferma da la collaudaziun

Nus beneventassan da medemamain figurar sin la glista da distribuiziun, cur ch'ils uffizis da construcziun conferman la collaudaziun en scrit a las proprietarias ed als proprietaris. Quai ans gida a garantir che las stimaziuns vegnan fatgas il pli svelto pussaivel.

Resguardai per plaschair questas novaziuns en Vossa communicaziun cun las proprietarias ed ils proprietaris. L'uffizi da stimaziun As engrazia per Vossa collavuraziun cooperativa.

Finanzstatistik der Bündner Gemeinden, Finanzkennzahlen 2013

Gemeinde HRM1	Einwohner	Steuerfuss	Selbstfinanzierung / Einwohner in Franken	Selbstfinanzierungsgrad in %	Selbstfinanzierungsanteil in %	Kapitaldienstanteil in %	Zinsbelastungsanteil in %	Bruttoverschuldungsanteil in %	Investitionsanteil in %	Nettovermögen (+) -schuld (-) / Einwohner in Franken
Rueun	426	130.000	583	41.32	11.31	8.50	-0.73	103.82	34.96	-391
Ruschein	334	120.000	18	0.43	0.27	6.06	-1.65	34.34	51.69	3'670
Saas i.P.	748	130.000	1566		29.47	8.19	-0.69	122.21	30.74	506
Safiental	912	105.000	6'575		44.36	3.28	-1.40	51.95	19.39	2'996
Sagogn	673	120.000	551	229.24	11.64	-0.94	-2.51	37.64	7.87	7'283
Salouf	216	120.000	3'571	136.79	35.42	0.11	-17.15	52.09	33.70	3'483
Samedan	3'007	75.000	641	104.66	9.53	21.27	-2.69	277.83	9.73	-8'481
Samnaun	789	100.000	2'644	135.15	12.29	8.87	-1.88	160.77	16.76	-4'711
San Vittore	754	100.000	1'639	488.49	34.72	11.59	1.22	150.64	15.42	-1'93
Savognin	1'009	112.875	2'408	1'286.30	24.55	7.45	0.24	89.85	23.75	3'614
S-chanf	727	75.000	3'786	78.82	30.63	-0.49	-2.69	55.65	39.80	3'155
Scharans	826	110.000	499	94.54	9.92	8.75	-0.54	0.65	12.50	4'124
Schiers	2'596	120.000	500	50.47	11.25	9.02	-0.91	133.91	27.39	492
Schluein	590	105.000	1'155		22.84	-14.31	-15.62	56.08	16.05	7'932
Schmitten	252	130.000	468	102.28	5.30	2.41	-1.81	11.14	10.30	6'577
Schnaus	123	130.000	293	41.23	5.94	1.61	-9.26	15.65	14.30	7'086
Scuol	2'350	105.000	3'249	1'126.59	30.29	-4.09	-18.58	106.68	15.73	414
Seewis i.P.	1'372	120.000	985	57.91	20.64	2.29	-1.68	8.02	40.06	3'304
Selma	33	120.000	404	88.28	6.13	4.02	-8.70	45.11	32.88	21'887
Sent	899	105.000	4'842	342.49	43.88	-27.51	-33.38	58.92	31.48	602
Sevgein	197	120.000	-109	-16.78	-1.90	5.90	0.34	45.29	14.16	3'563
Siat	158	120.000	1'659	103.51	23.26	0.94	-4.33	3.73	26.74	13'801
Sils i.D.	895	110.000	285	41.02	5.74	1.82	-3.82	2.83	14.97	2'252
Sils i.E./Segl	756	80.000	2'741	52.56	18.43	9.56	-4.34	32.67	38.83	4'199
Silvaplana	1'067	67.000	3'202	83.85	19.71	6.89	-4.34	33.20	27.29	15'513
Soazza	361	60.000	750	49.38	9.91	13.29	-0.70	174.57	30.16	-7'419
Splügen	392	88.000	781	440.16	8.83	7.23	-3.00	125.77	11.02	2'597
St. Antonien	356	120.000	46		0.78	9.09	-0.09	115.33	40.42	-2'667
St. Martin	35	120.000	5'355	555.55	38.91	3.05	-7.25	0.00	10.29	38'916
St. Moritz	5'149	60.000	2'796	36.50	19.36	2.06	-6.44	19.32	39.69	14'212
Sta. Maria i.C.	113	120.000	2'575	102.81	41.22	24.64	0.62	119.14	50.14	-3'685
Stierva	134	130.000	788		9.07	16.31	1.96	307.37	7.54	-9'363
Sufers	127	60.000	1'017	49.28	12.24	9.85	1.47	132.96	38.63	4'236
Sumvitg	1'249	105.000	1'574	958.24	22.15	3.31	0.35	84.48	35.43	922
Sur	78	130.000	2'625	37.93	18.91	16.26	-3.83	97.12	51.92	-705
Surava	196	120.000	1'242	11'969.29	12.62	6.31	-0.91	132.99	0.60	-4'950
Susch	211	84.000	4'224	77.35	33.53	-8.87	-10.99	270.93	41.49	6'051
Tamins	1'202	100.000	654	169.65	15.06	8.69	-2.94	135.07	21.19	-4'445
Tarasp	341	90.000	9'137	450.90	50.33	5.12	-29.05	70.75	23.77	4'076
Tiefencastel	254	83.500	135	2.16	1.44	8.56	-2.72	226.64	45.09	-12'279
Tinizong-Rona	326	100.000	2'050	159.30	17.18	9.82	0.39	95.26	19.76	-3'975
Tomils	717	110.000	656	128.23	11.85	4.18	-3.46	15.98	24.32	3'324
Trimmis	3'040	95.000	335	143.02	8.93	6.66	-2.77	95.65	25.80	-656
Trin	1'265	100.000	880	24.73	17.80	-0.87	-4.70	108.09	51.77	1'751
Trun	1'238	105.000	2'381	204.05	30.97	5.19	-0.52	98.42	18.02	-583
Tschappina	138	120.000	710	10.27	12.68	5.61	-5.20	10.12	60.96	15'336
Tschiertschen-Praden	310	120.000	2'980		30.79	4.83	-4.03	56.71	7.56	6'969
Tujetsch	1'405	95.000	1'986	231.02	24.32	-0.02	-0.94	69.82	30.78	4'850
Urmein	128	50.000	2'039	98.21	34.23	-17.72	-37.36	0.00	37.22	16'747
Val Müstair	1'565	120.000	602	58.15	7.84	3.73	-0.82	26.70	26.14	4'913
Vals	971	100.000	2'994	230.81	27.75	6.50	-5.70	140.29	18.75	-1'562
Valsot	910	95.000	2'509		22.91	6.36	-5.57	82.08	24.07	4'765
Vaz/Oberbaz	2'654	80.000	3'440	109.42	19.38	4.02	-1.79	46.82	23.73	498
Verdabbio	161	130.000	1'863		30.45	29.76	2.49	210.37	17.37	-7'200
Waltensburg/Vuorz	338	130.000	1'300	59.56	18.71	4.31	-2.04	98.74	38.18	1'744
Zernez	1'153	84.000	943	159.81	10.15	8.75	-0.68	99.78	9.27	-5'188
Zillis-Reischen	425	55.000	525	23.20	5.74	13.12	3.17	220.10	21.65	-7'329
Zizers	3'213	90.000	1	4.05	0.02	13.66	-1.47	0.00	8.59	2'737
Zuoz	1'214	85.000	2'457	162.46	27.01	3.23	-2.92	9.05	39.79	4'113
Kanton GR HRM1 (153 Gemeinden)	182'398	102.483	1'252	117.86	17.40	5.78	-3.41	79.98	23.19	1'314
		Max	9'137.29	11'969.29	52.01	46.24	6.40	368.00	67.63	50'659.96
		Min	-1'028.48	-280.69	-16.17	-27.51	-37.36	0.00	0.60	-16'801.90
Gemeinde HRM2	Einwohner	Steuerfuss	Selbstfinanzierung / Einwohner in Franken	Selbstfinanzierungsgrad in %	Selbstfinanzierungsanteil in %	Kapitaldienstanteil in %	Zinsbelastungsanteil in %	Bruttoverschuldungsanteil in %	Investitionsanteil in %	Nettoschuld (+) -vermögen (-) / Einwohner in Franken
Arosa	3'301	90.000	5'777	329.77	45.25	8.82	1.44	78.65	36.13	-3'507
Flims	2'651	90.000	2'734	189.53	25.95	4.62	0.38	48.72	26.71	-6'727
Luzeln	1'237	120.000	1'166	251.67	25.22	3.33	0.39	40.35	28.85	-7'029
Thusis	2'946	110.000	2'70	156.94	4.81	9.55	2.68	146.44	7.98	1'232
Untervaz	2'426	95.000	406	31.96	8.77	8.26	1.62	104.06	26.02	-1'676
Kanton GR HRM2 (5 Gemeinden)	12'561	101.000	2'352.00	100.28	13.34	7.44	1.31	82.03	26.96	-3'068
		Max	5'776.89	329.77	45.25	9.55	2.68	146.44	36.13	1'232.13
		Min	269.87	31.96	4.81	3.33	0.38	40.35	7.98	-7'029.09
Kanton GR (158 Gemeinden)	194'959	102.436								